

Bya-PM Byaträff: Bjäresjö

Datum och plats:

25 april 2024, 17.00-19.00

Deltagare Ystads kommun:

- Sofia Öreberg – förvaltningschef, Samhällsbyggnadsförvaltningen
- Emilia Löfgren – teknisk chef, Samhällsbyggnadsförvaltningen
- Therese Waldehov - landskapsarkitekt, Samhällsbyggnadsförvaltningen
- Mats Kleman – markförvaltare, Samhällsbyggnadsförvaltningen
- Moa Larsson – förvaltningskoordinator, Samhällsbyggnadsförvaltningen
- Gunilla Andersson (M) – vice ordförande Kommunstyrelsen
- Kevin Rasmussen (S) – 2:e vice ordförande Kommunstyrelsen
- Göran Björk (SD) – 1:e vice ordförande Samhällsbyggnadsnämnden
- Thomas Micha (S) – ersättare för Roger Jönsson, Samhällsbyggnadsnämnden

Bjäresjö och Bjäresjös byalag

Bjäresjö är en landsbygdsort med 109 invånare (SCB 2019). I byn finns en kyrka och en privat förskola.

Byalagets ordförande berättar att Bjäresjö byalag bildades för några år sedan och är ett aktivt byalag och att det finns en god sammanhållning i byn. De senaste åren har man arbetat intensivt med att röja på samfällighetsägda ytan (Bjäresjö S:6). De har även klippt den kommunägda gräsytan regelbundet för att den ska vara mer tillgänglig.

Byalaget har med hjälp av samhällsbyggnadsbidraget rustat upp en lokal på samfälliga fastigheten som används som lokal mötesplats. De vill även att denna ska kunna användas mer av byns förskola och ser även att den skulle kunna erbjudas till exempelvis vandrare.

Om byaträffen i Bjäresjö

Ystads kommun tillgängliggör varje år sex tillfällen för byalag eller andra föreningar på landsbygden för att diskutera platsspecifika frågor eller idéer. Inspel från byaträffarna utgör ett viktigt underlag för kommunens satsningar och riktade investeringar för landsbygdsutveckling. Beslut om investeringar för 2025 tas i början på året.

Ystads kommun

Detta är Bjäresjö's andra byaträff, den första byaträffen ägde rum i augusti 2022. Under den första träffen fick kommunen inspel på olika idéer att förverkliga genom de riktade medlen för landsbygdsutveckling. I dialog med byalaget har ett förslag om en pergola som kan fungera som en mötesplats tagits fram, pergolan kommer färdigställas under sommaren 2024.

Frågor under byaträffen

Syftet med byaträffen är att diskutera utvecklingen av det kommunägda grönområdet (Bjäresjö 8:5) samt den intilliggande samägda fastigheten med branddamm (Bjäresjö S:6). Det kommunalägda grönområdet ligger på icke planlagd fastighetsmark, vilket är vanligt i mindre byar, till skillnad för större orters publika ytor som oftast omfattas av detaljplan och är planlagda som allmän platsmark. På fastighetsmark har kommunen inte ansvar för allmän tillgänglighet och därmed inte regelbunden kommunal närvaro och avsätter därför inte medel för drift i samma utsträckning som på allmän platsmark. Det innebär att driftsintensiva åtgärder inte är lämpliga att utföra på fastighetsmark, vilket kommunen måste ta med i sin kommande bedömning av åtgärder på platsen. Att marken är planerad som fastighetmark innebär också att den skulle kunna säljas, till exempel för att möjliggöra fler bostäder på landsbygden.

Fastighetsgräns

Det har varit otydligt för byalaget var fastighetsgränsen mellan den kommunalägda marken och samfällighetens mark går. Kommunens har varit på plats och markerat fastighetsgränsen genom att sätta stolpar i marken och under träffen identifierades fastighetsgränsen. Hela branddammen ligger på Bjäresjö S:6, samfällighetens mark.

Utveckling och röjning av damm och vattenspegel

På samfällighetens fastighet har byalaget röjt kring dammen och man planerar även sätta upp ett staket runt dammen. För att möjliggöra för detta behöver en större pil röjas bort. Efter att ha identifierat fastighetsgränsen på plats konstateras det att pilen stått på samfällighetens mark och ramlat över kommunens mark. Kommunen kan eller får inte göra åtgärder på annans mark. Det går däremot att som byalag söka om samhällsbyggnadsbidrag från kommunen för att utföra åtgärder på mark som man har rådighet över.

Möjligheten att utveckla vattenspegeln som ligger på kommunens mark var en idé som lyftes vid förra byaträffen. Byalagets initiala vilja var då att vattenspegeln skulle torrläggas, men nu finns det i stället en önskan om att den ska vara öppen och tillgänglig och även fungera som lär- och lek miljö. Kommunen är positiv till att anlägga våtmarker dock behöver lämpligheten att anlägga en våtmark på aktuell plats utredas. För detta behövs en mindre

Ystads kommun

inventering och utredning göras av behörig konsult. Även driftsaspekten behöver utredas innan beslut tas om att anlägga en våtmark. Förslaget tas med inför fördelning av investeringsmedel för landsbygden för 2025.

Utveckling och drift av kommunal gräsyta (ängsblommor, häck)

Byalaget har tagit på sig att klippa den kommunala gräsytan för att göra den mer tillgänglig och användbar. Hade kommunen klippt den hade den klippts två gånger om året. Byalaget skulle gärna se att delar av ytan omvandlades till ängsmark för att gynna pollinerare och är villiga att, med lite rådgivning, testa en mindre yta själva. Det innebär också att skötsel behöver läggas om. Byalaget önskar även att en häck planteras längs med vägen så att det upplevs tryggare att vistas på ytan. Önskemålet om häck tas med i fördelningen av investeringsmedel för landsbygden för 2025. Byalaget undrar också om det finns möjlighet att få ekonomisk kompensation för den klippning som byalaget utför på ytan.

Det finns exempel på andra områden med liknande förutsättningar där kommunen tecknat skötselavtal för ytor på fastighetsmark när ett byalag själva vill ta hand om en yta på annat sätt än kommunen hade gjort. Detta är en möjlighet även för den kommunägda grönytan i Bjäresjö. Med ett skötselavtal skulle byalaget få rådighet över skötseln på platsen samt nyttja den för önskade ändamål, till exempel genom att omvandla ytor till ängsmark, däremot skulle ingen ekonomisk kompensation utgå. Är byalaget intresserade av detta kan fortsatt dialog föras mellan kommunen och byalaget för att titta vidare på hur ett skötselavtal skulle kunna utformas.

Önskemål om lekplats

Det finns idag många barn i byn vilket innebär att det finns en önskan om en lekplats eller lekmiljö för barnen. Kommunen har inte möjlighet att etablera en traditionell lekplats på fastighetsmark, då det kräver regelbunden tillsyn och besiktning. Kommunen tar ändå med förslaget om en lekmiljö, till exempel med stockar och stenar till fördelningen av investeringsmedel för landsbygden. Det är även möjligt för byalaget att söka om Samhällsbyggandebidrag för lekmiljöer för barn på den samfälliga fastigheten.

Frågor för Ystads kommun att ta vidare efter byatrafiken:

- Följande inspel till fördelning av riktade investeringsmedel för landsbygden: Lekmiljö, utveckling av damm/våtmark och häck mot vägen.
- I dialog med byalaget komma överens om en skötselform för den kommunägda gräsmattan.

Ystads kommun

Frågor för byalaget att ta vidare efter byträffen:

- Återkomma till kommunen om det finns önskemål om att skriva ett skötselavtal för den kommunägda ytan. *Kommentar: Byalaget har efter byträffen återkopplat att detta inte är aktuellt.*
- Ansöka om samhällsbyggandsbidrag för åtgärder på den samfälliga fastigheten.